

Adviesraad Monumentale Bomen

Jaarverslag over 2014

Algemeen

De Adviesraad Monumentale Bomen (hierna de Adviesraad) is officieel ingesteld bij het vaststellen van de Bomenverordening 1995 door de gemeenteraad van Den Haag. Tegelijkertijd is de Werkgroep Monumentale Bomen (hierna de Werkgroep) ingesteld met daarin de leden van de Adviesraad en vertegenwoordigers van de Dienst Stadsbeheer en de Dienst Stedelijke Ontwikkeling.

De Adviesraad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Bomenstichting, de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage en omstreken (AVN) en een onafhankelijke boomdeskundige.

In het verslagjaar bestond de Adviesraad uit de volgende personen:

Mevrouw C.M. Visser – voorzitter namens de Bomenstichting
De heer J.S.H. Gieskes – algemeen lid namens de AVN
De heer K. Pors – algemeen lid onafhankelijk boomdeskundige
De heer B. Steenks – algemeen lid namens de AVN

De Adviesraad geeft gevraagd en ongevraagd adviezen, is onafhankelijk en werkt onbezoldigd.

Monumentale bomen

Monumentale bomen spreken – juist vanwege hun ouderdom, vorm en omvang – zeer tot de verbeelding van mensen. Zij vertellen de geschiedenis van de plaats waar ze staan of de achtergronden waarom deze bomen destijds zijn geplant. Monumentale bomen zijn bovendien van belang vanwege hun ecologische en cultuurhistorische betekenis en hun waarden voor recreatie en educatie. Samengevat, monumentale bomen geven een waardevolle meerwaarde aan de stad.

De aanwijzing, de bescherming en de instandhouding van monumentale bomen is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening van Den Haag (APV).

Den Haag streeft naar duurzaamheid in beheer en onderhoud, zoals betere groeiplaatsomstandigheden opdat bomen ook in de toekomst de kans zullen krijgen om tot oude en monumentale bomen uit te groeien.

Monumentale bomen verdienen een zeer hoge bescherming. Allerlei plannen in de directe omgeving van monumentale bomen dienen afgestemd te zijn en zo nodig aangepast te worden op het duurzaam voortbestaan van de monumentale bomen (Nota Haagse Bomen – kiezen voor kwaliteit en diversiteit, vastgesteld in 2008).

Reguliere werkzaamheden van de Adviesraad

De Adviesraad is in 2014 vier maal bijeen gekomen om de lopende zaken te bespreken en de agenda ten behoeve van de bespreking met de Werkgroep voor te bereiden. De Werkgroep is in 2014 eveneens vier maal bijeen geweest.

Werkbezoek

Om kennis en ervaringen over monumentale bomen uit te wisselen brengt de Adviesraad jaarlijks een werkbezoek aan andere gemeenten. Tezamen met de overige leden van de Werkgroep is in 2014 een werkbezoek gebracht aan Rotterdam. Een excursie langs bijzondere en monumentale bomen onder de leiding van boombeleidsmedewerkers van de gemeente Rotterdam, was zeer informatief en waardevol.

Adviezen

De Adviesraad heeft in 2014, op verzoek van de Dienst Stadsbeheer, zes adviezen opgesteld (tabel 1). Daarnaast heeft de Adviesraad zelf aanleiding gevonden om zes ongevraagde adviezen uit te brengen (tabel 2). Onderstaande tabellen geven een overzicht van alle uitgebrachte adviezen van 2014.

De adviezen zijn opgesteld in goed overleg met de overige leden van de Werkgroep en de verantwoordelijk groenbeheerder van het betreffende stadsdeel.

Tabel 1. Gevraagde adviezen in 2014

Nr	Boom/bomen	Locatie	Advies / reden	Datum advies	Ontheffing RIS
1	Witte paardenkastanje (O2218)	Zuiderpark – manege de Eendenkooi	Advies: op korte termijn kandelaberen. Reden: aantasting door honingzwam aan stamvoet en op 2 m hoogte.	7-2-2014	-
2	Twee iepen (O4303G en O4303C)	Laan van Eik en Duinen / Vlierboomstraat	Advies: op korte termijn rooien en locatie herplanten met <i>Ulmus pumila</i> 'Den Haag'. Reden: tonderzwam op de stamvoet, risico voor stambreuk of windworp.	28-2-2014	-
3	Dubbelbloemige paardenkastanje (O529 R)	Nassaulaan	Advies: op korte termijn rooien en locatie herplanten met dezelfde soort. Reden: door uitbreken van zware armen is de stam ernstig verzwakt en vormt zodoende risico voor afbreken van de stam.	16-5-2014	-
4	Prieeleip (O410)	Frederik Hendrikplein	Advies: noodkapprocedure om te rooien en locatie herplanten met dezelfde soort. Reden: grote holte van stamvoet tot de hoge entplek. Ca 50% van de stamonttrek is verdwenen. Boom staat als het ware 'op twee poten'. Risico voor de veiligheid.	30-06-2014	BSD/2014.131
5	Linden (O533)	Lange Vijverberg	Adviezen: grote omzichtigheid tijdens uitvoering en plaatselijk handwerk (bijvoorbeeld bij bomen 79, 80 en 100). Tijdens de werkzaamheden constant begeleiding c.q. toezicht van een gekwalificeerde boomdeskundige. Rooien van de bomen O533-95, 96 en 83. Verzoek om Picus-meting bij boom O533-70 t.b.v. nadere advisering. Reden: aanleg randstadrail.	10-10-2014	-
6	Bruine beuk (P516)	Carnegieplein 4-5	Advies: op korte termijn rooien en locatie herplanten met dezelfde soort. Reden: stamvoet is voor meer dan de helft aangetast door de reuzenzwam, de boom heeft slechte conditie, er is een risico voor de omgeving.	11-11-2014	279741

Tabel 2. Ongevraagde adviezen in 2014

nr	Boom/bomen	Locatie	Advies / reden	Datum advies	Reactie
----	------------	---------	----------------	--------------	---------

7	3 Wilgen (O2508 1a, d en e)	Oranjeplein	Advies: op korte termijn kandelaberen Reden: zwakke plekken bij de takaanzetten.	14-03-2014	-
8	Beukenlaan	Buitenplaats Oosterbeek	Adviezen: herstellen van de gehele beukenlaan door aanplant van drie ontbrekende beukenbomen. Rooien van twee jonge bomen die geen onderdeel uitmaken van het historisch ensemble en de groeiomstandigheden van de overige bomen ongunstig beïnvloeden. Herstellen van het voetpad. Gebruik van licht materieel om verdichting van de bodem te voorkomen. Reden: opstellen Beheerplan.	15-03-2014	-
9	Treurbeuk (P703)	Zandvlietcollege Bezuidenhoutseweg 40	Advies: overleggen met aannemer over tijdstip van verplanten. Reden: vertraging van sloopwerkzaamheden.	21-06-2014	-
10	16 Monumentaaliepen (O302)	Nachtegaallaan	Advies: met spoed rooien. Reden: de iepen zijn zo ernstig verzwakt of aangetast door de iepziekte, dat uitstel van kap niet langer verantwoord is. Voorstel: herplanten met <i>Ulmus x 'Columella'</i>	6-7-2014 7-10-2014	-
11	Dubbelbloemige paardenkastanje (O530 C)	Sophialaan	Advies: op korte termijn rooien en locatie herplanten met dezelfde soort. Reden: boom is vrijwel dood.	18-11-2014	-
12	Dubbelbloemige paardenkastanje (O529 AE)	Nassaulaan	Advies: op korte termijn rooien en locatie herplanten met dezelfde soort. Reden: enkele zadelzwammen op oude wonden op de stam op ca. vier meter hoogte. De restwanddikte is onvoldoende om de veiligheid te waarborgen.	19-11-2014	-

Toelichting op de adviezen

Kastanjes

Net als de vorige jaren zijn veel adviezen gegeven om monumentale kastanjabomen te rooien. De kastanjabomen zijn gevoelig voor de kastanjabloedingsziekte. De bomen kunnen door aantastingen verzwakt raken, waarbij ook andere ziekteverwekkers kunnen toeslaan, zoals zwammen. Tegen de kastanjabloedingsziekte is helaas (nog) geen remedie gevonden.

Bovendien hebben kastanjes in de Haagse regio nog steeds veel last van knopvraat door halsbandparkieten. De halsbandparkieten pikken – in grote getalen – de blad- en bloemknoppen uit de bomen. De kastanjes lopen niet goed meer uit en gaan conditioneel achteruit.

Inmiddels is gebleken dat de halsbandparkieten ook linden en iepen aanvreten, verspreid over de stad.

Treurbeuk Zandvlietcollege aan de Bezuidenhoutseweg 40

De Adviesraad heeft zich opnieuw gebogen over de monumentale treurbeuk op het terrein van het Zandvlietcollege aan de Bezuidenhoutseweg. Door vertraging van de sloopwerkzaamheden van het oude schoolgebouw dreigde de verplanting van de boom midden in de zomer plaats te vinden, de meest ongunstige periode voor verplantingen. Omdat de Adviesraad het verplanten van deze oude beuk als zeer risicovol had ingeschat (advies van 20 december 2013) vond de Adviesraad het noodzakelijk om het college te vragen met de aannemer in overleg te gaan om dan toch in ieder geval de boom te

verplanten in de meest geschikte periode van het jaar, de herfst. Tijdens de verplanting op 18 november 2014 ontstonden problemen met de hoge grondwaterstand en uitspoelen van de wortelkruit. Dit was kennelijk niet voorzien. Bovendien was de wortelkruit niet – zoals te doen gebruikelijk – ingepakt. De boom kwam uit het lood te staan en dreigde om te vallen. De aannemer kon nog net op tijd een hoogwerker inschakelen, die de boom 's avonds weer heeft rechtgezet en verplant. Of en hoe de beuk dit zal overleven is afwachten.

De monumentale treurbeuk krijgt op de nieuwe plek 's middags zon op de bast, waar voorheen geen zon kwam en waar weinig takvorming is.

De Adviesraad beveelt aan om te bezien of de boom daar ingepakt moet worden met jute. De boom dient nauwlettend in de gaten gehouden te worden. Het verdient aanbeveling om regelmatig foto's te nemen.

Linden op de Lange Vijverberg

Pas nadat de gemeenteraad het plan van bewoners/eigenaren van de Lange Vijverberg had omarmd, is de Adviesraad gevraagd om mee te denken bij planontwikkeling.

Het gaat om de herinrichting van de Lange Vijverberg vanwege de aanleg van randstadrail, tussen een ensemble van monumentale linden met risico's voor schade aan kroon, bast en wortels.

De samenwerking in deze fase van het planproces verliep in een constructieve sfeer, waar bij het belang van de monumentale bomen steeds voorop heeft gestaan. Ook voor andere belanghebbenden leidde dit tot meer begrip.

Aanbevelingen

De adviezen en de toelichting zijn aanleiding voor de Adviesraad voor de volgende aanbevelingen:

- De Adviesraad vraagt opnieuw aandacht voor het tijdig, na de besluitvorming over de aanvraag tot verplanten, rooien of kandelabereren van een monumentale boom, een afschrift van de genomen en ondertekende beschikking toe te zenden aan de Adviesraad.
Ook ten aanzien van haar andere adviezen stelt de Adviesraad het op prijs een schriftelijke reactie te ontvangen.
- De Adviesraad adviseert om in 2015 te onderzoeken in hoeverre monumentale bomen in aanmerking komen om aan te wijzen tot veterane bomen.
- De Adviesraad adviseert om in 2015 de monumentale bomen meer onder de aandacht te brengen van bewoners van onze stad.